

A vízgazdálkodással kapcsolatos uniós jogszabályok végrehajtása

Az Európai Parlament 2012. július 3-i állásfoglalása a vízgazdálkodással kapcsolatos uniós jogszabályok végrehajtásáról az európai vízgazdálkodással kapcsolatos kihívások szükségés átfogó megközelítésének kidolgozását megelőzően (2011/2297(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre¹ (WFD),
- tekintettel a felszín alatti vizek szennyezés és állapotromlás elleni védelméről szóló, 2006. december 12-i 2006/118/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre² (a felszín alatti vizekről szóló irányelv),
- tekintettel a vízpolitika területén a környezetminőségi előírásokról, a 82/176/EGK, a 83/513/EGK, a 84/156/EGK, a 84/491/EGK és a 86/280/EGK tanácsi irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről, valamint a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2008. december 16-i 2008/105/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre³ (EQSD),
- tekintettel a települési szennyvíz kezeléséről szóló, 1991. május 21-i 91/271/EGK tanácsi irányelvre⁴ (UWWTD),
- tekintettel a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló, 1991. december 12-i 91/676/EGK tanácsi irányelvre⁵ (a nitrátszennyezésről szóló irányelv),
- tekintettel az árvíz kockázatok értékeléséről és kezeléséről szóló, 2007. október 23-i 2007/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁶ (az árvizekről szóló irányelv),
- tekintettel a növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló, 2009. október 21-i 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁷;
- tekintettel a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyi anyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. december 18-i 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi

¹ HL L 327., 2000.12.22., 1. o.

² HL L 372., 2006.12.27., 19. o.

³ HL L 348., 2008.12.24., 84. o.

⁴ HL L 135., 1991.5.30., 40. o.

⁵ HL L 375., 1991.12.31., 1. o.

⁶ HL L 288., 2007.11.6., 27. o.

⁷ HL L 309., 2009.11.24., 1. o.

rendeletre¹ (a REACH-rendelet),

- tekintettel a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2009. október 21-i 2009/128/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv²,
- tekintettel a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK irányelv³ és a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴,
- tekintettel a biocid termékek forgalomba hozataláról és felhasználásáról szóló, 2012. május 22-i 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵;
- tekintettel a Bizottságnak az európai vízkincs megőrzéséről szóló, a közeljövőben előterjesztendő tervére,
- tekintettel az Európai Parlamenthez, a Tanácshoz, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához intézett, „Életbiztosításunk, természeti tőkénk: a biológiai sokféleséggel kapcsolatos, 2020-ig teljesítendő uniós stratégia” című bizottsági közleményre (COM(2011)0244),
- tekintettel az Európai Parlamenthez, a Tanácshoz, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához intézett, „Az erőforrás-hatékony Európa megvalósításának ütemterve” című bizottsági közleményre (COM(2011)0571),
- tekintettel a küszöbön álló vízügyi európai innovációs partnerségre,
- tekintettel az „Európai Unióban a vízhiány és az aszály jelentette kihívás kezelése” című, 2007. július 18-i bizottsági közleményre (COM(2007)0414),
- tekintettel a 2012. március 12–17-én Marseille-ben megrendezett VI. Víz Világfórumról szóló, 2012. március 15-i állásfoglalására⁶ és az ennek keretében elfogadott kötelezettségvállalási és megoldási platformra,
- tekintettel az Európai Unióban a vízhiány és az aszály jelentette kihívás kezeléséről szóló, 2008. október 9-i állásfoglalására⁷,
- tekintettel a Bizottságnak „Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás: egy európai fellépési keret felé” című fehér könyvről szóló, 2010. május 6-i állásfoglalására⁸,
- tekintettel eljárási szabályzata 48. cikkére,

¹ HL L 396., 2006.12.30., 1. o.

² HL L 309., 2009.11.24., 71. o.

³ HL L 206., 1992.7.22., 7. o.

⁴ HL L 20., 2010.1.26., 7. o.

⁵ HL L 167., 2012.6.27., 1. o.

⁶ Elfogadott szövegek, P7_TA(2012)0091.

⁷ HL C 9. E, 2010.1.15., 33. o.

⁸ HL C 81. E, 2011.3.15., 115. o.

- tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság jelentésére, valamint az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság, illetve a Petíciós Bizottság véleményére (A7-0192/2012),
- A. mivel a vízügyi keretirányelv kialakította az EU-ban a tiszta víz védelméhez és helyreállításához, valamint hosszú távú, fenntartható felhasználásának biztosításához szükséges keretet, és célja a „jó ökológiai és kémiai állapot” 2015-ig történő elérése, azonban a tagállamok által az irányelvben előírtaknak megfelelően kidolgozott vízgyűjtő-gazdálkodási tervek felülvizsgálata azt mutatja, hogy az uniós víztestek jelentős része a régóta fennálló, illetve újonnan megjelenő kihívások miatt 2015-re nem fogja elérni a „jó” állapotot;
- B. mivel az európai édesvizek biológiai sokfélesége válságba került, tekintettel arra, hogy az európai édesvízi halfajok 37%-a és az édesvízi puhatestűek 40%-a a Természetvédelmi Világszövetség vörös listájának kritériumai szerint veszélyeztetettnek minősül;
- C. mivel a víz különösen érzékeny az éghajlatváltozás hatásaira, melyek a rendelkezésre álló víz – különösen az ivóvíz – mennyiségének és minőségének csökkenését, valamint az áradások és aszályok gyakoriságának és intenzitásának emelkedését eredményezhetik;
- D. mivel a víz az élethez elengedhetetlen, elidegeníthetetlen közkinccs, a helyes vízgazdálkodás pedig létfontosságú szerepet játszik a világ természeti tőkéje és az ökoszisztéma-szolgáltatások megőrzésében, valamint az erőforrások felhasználása és a gazdasági termelés minden vonatkozásában, és mivel az európai ipar jövője attól függ, hogy lesznek-e hatékony válaszok a vízzel kapcsolatos jelenlegi kihívásokra, és hogy felelősségteljesen és hatékonyan gazdálkodnak-e a meglévő vízkészletekkel, amelyek közvetlenül kihatnak az emberi egészségre, az energiatermelésre, a mezőgazdaságra és az élelmezésbiztonságra;
- E. mivel Európa jelenleg a rendelkezésre álló vízmennyiség mintegy 13%-át termeli ki, ami már önmagában bizonyos vízhiányra utal, é mivel Európa számos területén a vízkivétel meghaladja a fenntartható szintet, ami veszélyezteti a vadvilágot, a társadalom biztonságos ellátását és a gazdasági felhasználás különböző formáit, és mivel Európa egyes déli területein a vízkivétel mértéke a súlyos vízhiány miatt 40%-kal nőtt;
- F. mivel Dél-Európa kiterjedt félsivatagi éghajlatú területeit ugyancsak a vízkészletek rendkívül egyenetlen eloszlása jellemzi az év folyamán és évről évre egyaránt, és az éghajlatváltozás miatt ez az egyenetlen elosztás tovább fokozódik;
- G. mivel az Európa 2020 stratégia előírja az erőforrások felhasználásának hatékonyabbá tételét, és a jelenlegi vízhasználati tendenciák gyakran nem fenntarthatók a rossz hatékonyságú, vízpazarlást eredményező gyakorlatok miatt, és mivel a vízügyi infrastrukturális rendszerek – a legfejlettebb és a legkevésbé fejlett régiókban egyaránt – gyakran elavultak, a tényleges teljesítményről és a veszteségekről pedig nincs információ;
- H. mivel a zöld gazdaságra való áttérés csak a vízügyi területen adódó kihívások figyelembevételével valósulhat meg;

- I. mivel a nem megfelelően tisztított szennyvíz továbbra is változatlan mértékben szennyezi az uniós tengerpartokat, és ezért elengedhetetlenül szükség van a tagállamokban a szennyvíztisztítási infrastruktúra gyors kiépítésére;

Az uniós vízügyi jogszabályok végrehajtása: sikerek és hiányosságok

1. elismeri, hogy a vízügyi keretirányelv szilárd és nagyra törő jogalkotási alapot teremt a hosszú távú, integrált uniós vízgazdálkodáshoz; üdvözli az európai víz- és szennyvízkezelés minőségének az utóbbi években tapasztalható javulását; ugyanakkor rámutat arra, hogy a végrehajtás üteme lassú, a különböző tagállamokat és régiókat tekintve pedig egyenetlen, és a vízügyi keretirányelv végrehajtását is jelentősen javítani kell ahhoz, hogy az európai vizek állapota 2015-ig mindenhol elérje a „jó” minősítést;
2. elismeri, hogy a víz az emberiség közös erőforrása, a közjavak egyike, és az ahhoz való hozzáférésnek alapvető és egyetemes jognak kellene lennie; hangsúlyozza, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból is elengedhetetlen a fenntartható vízhasználat, amely alapvető szerepet játszik az éghajlat-szabályozási ciklusban; megismétli, hogy a belső piaci szabályokat hozzá kell igazítani a vízágazat egyedi jellemzőihez, és felkéri a tagállamokat, hogy a szubszidiaritás elvének szellemében a vízügyi keretirányelv 9. cikkével összhangban folytassák a vízgazdálkodást és a víziközművek kezelését;
3. megjegyzi, hogy a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv végrehajtása terén történt előrelépések ellenére továbbra is hiányosságok mutatkoznak a gyűjtőrendszerekre és/vagy a kezelésre vonatkozó szabályoknak való megfelelés terén;
4. nyomatékosítja, hogy bár a vízágazatban elsősorban a jelenlegi jogszabály végrehajtására kell helyezni a fő hangsúlyt, fennállnak bizonyos hiányosságok, amelyeket egyrészt a meglévő jogszabályoknak a vízzel kapcsolatos prioritásokhoz való hozzáigazításával, másrészt új jogszabályokkal kell orvosolni annak érdekében, hogy kezelni lehessen az egyes ágazatok vagy tevékenységek hatásait, és emellett figyelembe kell venni a fenntartható vízgazdálkodás terén a különböző gazdasági szereplők és az egyéb érintett felek között megvalósuló együttműködés jelentőségét;
5. felhívja a Bizottságot, hogy nyújtson be az árvizekről szóló irányelvhez hasonló irányelvre irányuló javaslatot, amely támogatja egy közösségi szakpolitika bevezetését a vízhiány, az aszály és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás tekintetében;
6. a jelenlegi és jövőbeni vízügyi kihívásokra adott uniós szakpolitikai válaszként tekint a Bizottságnak az európai vízkincs megőrzéséről szóló, bejelentés előtt álló tervére, amelynek célja, hogy 2050-re gondoskodjon a fenntartható és helyes vízhasználathoz szükséges jó minőségű víz megfelelő rendelkezésre állásáról anélkül, hogy ennek során megsértenék a vizek feletti szuverén nemzeti jogokat;
7. emlékezteti a tagállamokat a vizek jó állapotának 2015-ig történő elérésére vonatkozó, vízügyi keretirányelvből származó kötelezettségükre; sürgeti a Bizottságot, hogy lépjen fel határozottan a tagállamok részéről a vízügy területén elkövetett uniós jogsértések beszüntetése érdekében; ugyanakkor további segítségnyújtásra szólít fel többek között átfogó iránymutatások és hatékony eszközök kidolgozása és rendelkezésre bocsátása révén annak érdekében, hogy elősegítsék a kapacitásépítést –

különösen a regionális hatóságok és a vízgyűjtő-gazdálkodási hivatalok esetében –, azonos feltételeket biztosítsanak, és támogassák a tagállamok jobb megfelelését az uniós vízügyi politika végrehajtásának jövőbeni szakaszaiban, hogy teljesítsék a vízügyi politika keretében tett kötelezettségvállalásokat; rámutat arra, hogy sok esetben a petíciók az uniós vízügyi jogszabályok átültetéséhez és megfelelő végrehajtásához kapcsolódó problémákat tártak fel, ezért felszólítja az Európai Bizottságot, hogy vizsgálataiban során mutasson nagyobb határozottságot, különösen ami a petíciók vizsgálatát illeti;

Vízhatékonyság és erőforrás-gazdálkodás

8. hangsúlyozza a hatékony vízfelhasználás fontosságát; hatékonyabb vízfelhasználást szorgalmaz különösen az olyan ágazatokban, mint az energia- és a mezőgazdasági ágazat, amelyek a legnagyobb vízfelhasználók;
9. hangsúlyozza az energiatermelés, az energiahatékonyság és a vízbiztonság közötti összefüggést; rámutat arra, hogy európai szinten további stratégiákat és elképzeléseket – pl. a víz energiátárolásra való felhasználása – kell kidolgozni annak érdekében, hogy az energia iránti növekvő kereslet ne veszélyeztesse a vízellátás biztonságát, és hogy kiaknázzák az energiafelhasználás hatékony vízfelhasználás révén történő csökkentésében rejlő lehetőséget; hangsúlyozza, hogy a hagyományos, illetve az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó energiaforrások – köztük különösen a bioenergia és a vízenergia – fenntarthatóságának vizsgálatokor figyelembe kell venni a vízfelhasználást, és rámutat a nem szokványos földgáztermelés kockázataira;
10. hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági ágazat vízfelhasználásának hatékonysága és fenntarthatósága innovatív technológiák és gyakorlatok bevezetésével, valamint a mezőgazdasági termelők és a végső fogyasztók jobb tájékoztatásával és figyelemfelkeltésével tovább javítható; ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a földkezelők és az egyéb érdekelt felek közötti együttműködés kiválóan alkalmas arra, hogy a vízvédelem terén kedvező eredményeket érjünk el; hangsúlyozza továbbá, hogy az éghajlatváltozás és az élelmezésbiztonság által támasztott kihívásokra tekintettel elegendő vízkészleteket kell a mezőgazdaság számára mobilizálni, például a víztárolás fejlesztése révén; megállapítja, hogy a víz nagy részét a mezőgazdasági ágazat használja fel, és hangsúlyozza, hogy a KAP jelenlegi reformja során fontos szerepet kap a víz megőrzése és a fenntartható vízfelhasználás;
11. úgy véli, hogy a víz iránti egyre növekvő kereslet miatt az öntözésbe történő sürgős beruházásokra van szükség, és felszólítja a Bizottságot, hogy a vízhiány leküzdése érdekében segítse elő az olyan megoldások alkalmazását, mint a víztartó rétegek mesterséges újrafeltöltése, a vízvisszanyerés és az alternatív öntözési technikák fejlesztése; kiemeli ugyanakkor a fenti technikákkal, a vízkészletek megőrzésével, a vízgyűjtéssel, a felszín alatti vizekkel folytatott gazdálkodással, a szennyvizek kezelésével kapcsolatos ismeretek és technológiák átadásának fontosságát;
12. hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági és erdőterületek alatt nagyon nagy mennyiségben képződnek újra a felszín alatti vízkészletek, és ezért a mezőgazdasági termelők és az erdőgazdálkodók már most különös felelősséggel tartoznak a minőségi szempontból rendkívül értékes felszín alatti víz tisztán tartásáért; elismeri a mezőgazdasági termelők által a talajvízminőség javítására tett eddigi erőfeszítéseket;

13. nyomatékosítja, hogy egy környezetbarát és gazdasági szempontból is megbízható szennyvízelvezetési és szennyvízkezelési politikának a forrásnál kell kezelnie a szennyezést, mielőtt az összes szennyező anyagot továbbirányítaná költséges folyamatvégi kezelésre, különös tekintettel a szennyezett talajon átfolyó vizekre; szorgalmazza a szennyvíz és a folyamatvégi kezelés során keletkező melléktermékek szigorú minőségi követelmények melletti, új erőforrásként való hasznosítását; megjegyzi, hogy a szennyvizek – a bennük lévő szerves anyagok hővisszanyeréssel vagy más módon történő energetikai hasznosítása révén – energiaforrásként használhatók, és ezt a lehetőséget ki kell használni;
14. adott esetben kéri az uniós vízügyi jogszabályok aktualizálását annak érdekében, hogy kellően figyelembe vegyék a technológiai előrelépéseket a víz újrahasznosítása és újrafeldolgozása terén, hogy lehetővé váljon a kezelt szennyvíz költség- és energiahatékony, öntözési vagy ipari célú újrafelhasználása és a szürke víz háztartási újrahasznosítása; intézkedéseket kér a visszanyert víz kémiai és biológiai minőségének megfelelő nyomon követésére; felkéri a Bizottságot, hogy a vízproblémák enyhítése érdekében vizsgálja meg a kezelt szennyvíz, a „szürke víz” és a csapadékvíz szélesebb körű felhasználását szorgalmazó ösztönzők bevezetésének lehetséges formáit;
15. kiemeli, hogy a vízfogyasztás csökkentését prioritásnak kell tekinteni; hangsúlyozza az ökotervezés és a víztakarékossági eszközök fontosságát, valamint szorgalmazza, hogy az összes uniós országban, valamennyi ágazatban és valamennyi fogyasztó számára tegyék kötelezővé a vízfogyasztásmérést; felszólítja továbbá a Bizottságot, hogy szabályozza a mezőgazdaságban használt eszközök vízhatékonyágát;
16. emlékeztet arra, hogy az uniós vizek közel 20%-a elvész a nem hatékony vízfelhasználás miatt, ezért a fenntartható vízgazdálkodás, és különösen a vízhiány és az aszály jelentette problémák kezelése érdekében kulcsfontosságú a vízkészletek felhasználásának hatékonyabbá tétele; hangsúlyozza, hogy sürgősen fel kell mérni az európai vízálózat állapotát a minőség, az elavultság és az összekapcsolhatóság szempontjából, mivel fennáll a lehetőség, hogy az európai városoknak juttatott víz akár 70%-a is elszivárognon a hálózatból, továbbá hogy ösztönözni kell az infrastruktúra-beruházásokat;

Víz és ökoszisztémák

17. megjegyzi, hogy a víz a legtöbb ökoszisztéma-szolgáltatás szempontjából kulcsfontosságú, és hangsúlyozza a megfelelő vízgazdálkodás jelentőségét a biológiai sokféleségre vonatkozó célok elérésében; hangsúlyozza, hogy az újraerdősítésre és a vizes élőhelyek helyreállítására irányuló intézkedésekre van szükség a vízkészletekkel való gazdálkodás keretében; felszólít a vízügyi keretirányelv célkitűzéseinek jobb összehangolására a Natura 2000 hálózattal; hangsúlyozza, hogy a tudásbázisnak integrálnia kell a „környezeti áramlások” fogalmát, és figyelembe kell vennie a víz által támogatott ökoszisztéma-szolgáltatásokat; hangsúlyozza annak figyelembevételének szükségességét, hogy a vízkörforgásban bekövetkező változások a természetes élőhelyektől függenek, és ez hatással van a körforgásba visszakerülő víz arányára; a vízkörforgás nem egyforma mindenhol, így különbségek figyelhetők meg a trópusi, a mediterrán, a mérsékelt és a hideg övi vízkörforgásban;
18. hangsúlyozza, hogy a vízkészletek és a kapcsolódó ökoszisztémák különösen ki vannak téve az éghajlatváltozás hatásainak, amelyek a rendelkezésre álló víz –

különösen az ivóvíz – mennyiségének és minőségének csökkenéséhez, valamint az áradások és aszályok gyakoriságának és intenzitásának emelkedéséhez vezethetnek; felszólít arra, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló szakpolitikák kellően vegyék figyelembe a vízkészletekre gyakorolt hatást; kiemeli a kockázatmegelőzés és -enyhítés, valamint a válaszstratégiák fontosságát a vízhez kapcsolódó szélsőséges jelenségek megelőzése céljából;

19. hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás hatással lehet a vízi ökoszisztémákra, ami olyan szigorú és rendszeres intézkedéseket tesz szükségessé, amelyek célja a természet és a biológiai sokféleség megőrzése, és amelyek körültekintő szabályok bevezetését írják elő az átalakított víztestekkel – különösen a víztározókkal és az átalakított vízrendszerekkel – való gazdálkodás tekintetében, tiszteletben tartva ugyanakkor az e téren érvényben lévő tagállami hatásköröket;
20. megállapítja, hogy bizonyos országok nem vízhiánnyal küzdenek, hanem sokkal inkább a rendszeres vagy erős esőzésekből, áradásokból, a folyóerózióból, valamint a vízgyűjtőket és part menti területeket érintő szennyezésből eredő túlzott vízmennyiség kezelésének, továbbá e jelenségek helyi lakosságra gyakorolt hatásainak nehézségeivel szembesülnek, amint arról számos beérkezett petíció is beszámol; tekintettel a tagállamok területén az utóbbi időben észlelhető egyre gyakoribb árvízveszélyre, felhívja a Bizottságot, hogy megfelelően elemezze, hogyan előzhető meg az áradások következményei;
21. hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak fel kell szólítania a tagállamokat, hogy a hidrogeológiai zavarok leküzdése és a vízszabályozás elősegítése érdekében mozdítsák elő a hegyvidéki térségekben a környezetbarát mezőgazdasági tevékenységek újrafelvételét, és alkalmazzák ismét az árkok, vízelvezető csatornák és gátak építésének bevált gyakorlatait, amelyek – jelentős mennyiségű csapadék esetén – csökkenthetik a völgyeket érintő negatív hatásokat, valamint – szárazság esetén – biztosíthatják az erdőtüzek megfékezésére is használható elraktározott vízkészleteket;
22. elismeri, hogy a felszín alatti víztartó rétegek fontos szerepet játszanak a vízkörforgásban és számos fontos kérdésben, köztük a vízszennyezés, az árvízkármérséklési rendszerek, a sós víz beáramlása és a talajvíz huzamos kimerítése miatti talajsüllyedés kérdésében; felszólítja a Bizottságot, hogy fektessen különös hangsúlyt a felszín alatti víztartó rétegekkel való fenntartható gazdálkodás jelentőségére;
23. mivel a palagázfeltárás és -kitermelés jelentős mértékben veszélyezteti a felszíni és felszín alatti vizeket egyaránt, felszólítja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az ilyen tevékenységek a környezeti hatásvizsgálatokról szóló irányelv hatálya alá tartozzanak; felszólítja a Bizottságot arra is, hogy mihamarabb bocssáson ki iránymutatást a vizek megfigyeléséből származó alapadatok gyűjtésére vonatkozóan, amelyek megszerzésére mind a feltárást, mint a kitermelést célzó repesztés megkezdése előtt szükség van, valamint a különböző földtani közegekben végzett repesztés – ezen belül is a lehetséges szivárgás – felszín alatti víztartalékokra gyakorolt hatásainak vizsgálatára alkalmazandó kritériumokra vonatkozó iránymutatást;
24. emlékeztet arra, hogy a talajvédelem a vízminőség megőrzésének egyik alapvető eleme; rámutat, hogy a talajromlásnak elsősorban helyi és regionális okai és hatásai vannak, következésképpen e téren a szubszidiaritás elvét kell alkalmazni; felszólítja

valamennyi tagállamot, hogy tegyenek eleget a talaj minőségének biztosítására irányuló kötelezettségeiknek és gondoskodjanak a talaj jó állapotának megőrzéséről, továbbá nyomatékosan felszólítja a talajvédelmi rendelkezésekkel nem rendelkező tagállamokat is, hogy tegyenek eleget kötelezettségeiknek;

25. rámutat arra, hogy a vízgyűjtők szintjén megvalósuló integrált vízkészlet-gazdálkodásnak és területrendezésnek figyelembe kell vennie a vízfüggő gazdasági tevékenységeket és az összes felhasználó vízigényét, valamint a vízhiány holisztikus megközelítésének szükségességét, és biztosítani kell a vízen végzett emberi tevékenységek fenntarthatóságát;
26. véleménye szerint a települési szennyvíz képezi a vízi környezet – a folyók és a partvidék – egyik legjelentősebb szennyezési forrását, és a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv sikeres végrehajtása valamennyi tagállamban jelentős hatást gyakorol majd a víz minőségére, ezáltal a vízügyi keretirányelv sikeres végrehajtására;
27. felhívja a figyelmet arra, hogy az ilyen szennyezés súlyos hatást gyakorolhat az emberi egészségre, amint azt az Írországból (Galway), Franciaországból (Bretagne) és más tagállamokból érkezett petíciók is tanúsítják; emlékeztet a hulladékgazdálkodási irányelvnek és a kapcsolódó irányelveknek az Európai Unió tagállamaiban történő végrehajtásával kapcsolatos petíciókban felvetett problémákról szóló, 2012. február 2-i állásfoglalására, amely felhívta a figyelmet a nem megfelelően igazgatott vagy illegális hulladéklerakók és kőbányák miatt kialakult veszélyes vízszennyezettségi szintekre, melyek a felszín alatti vizeket és talajvíztáblákat (nappes phréatiques) érintő szivárgásokhoz és szennyezéshez vezettek;
28. felhívja a figyelmet a petíció benyújtói által kifogásolt, a környezetre és az emberi egészségre jelentős hatást gyakorló és a víz rossz minőségéért felelős olyan káros elemekre, mint a hulladéklerakók, az illetékes hatóságok által elmulasztott vízminőségi ellenőrzések, valamint a szabálytalan vagy jogszerűtlen mezőgazdasági és ipari gyakorlatok, városfejlesztés és energetikai fejlesztések, valamint a mezőgazdasági és ipari tevékenység; felszólít ezért arra, hogy vezessenek be célzottabb ösztönzőket a hatékony vízgazdálkodás és a vízhez való általános, megfizethető hozzáférés érdekében – különös tekintettel a szegény és a vidéken élő népességre –, valamint a vízhiánnyal sújtott térségek vízellátása érdekében, különös tekintettel azon területekre, amelyek a vízügyi infrastruktúrával rendelkező nagyvárosi agglomerációktól távol helyezkednek el;
29. véleménye szerint a tápanyag-felhalmozódás egyike a felszíni vizek szennyeződését okozó számos tényezőnek, és befolyásolja a biológiai sokféleséget és csökkenti az értékes ökoszisztéma-szolgáltatásokat; megállapítja, hogy esetleg 50%-ot meghaladó mértékben a vizsgált tápkörülmények tehetők majd felelőssé a felszíni vizek „megfelelő állapotának” 2015-ig való elérésére irányuló erőfeszítések várható kudarcáért;
30. sürgeti a Bizottságot, hogy fokozza a küzdelmet az egyes szennyező anyagok – így például az antibiotikum-, gyógyszer- és a fogamzásgátló tablettákból származó hormonmaradványok – vízbe történő növekvő kibocsátása ellen, mivel e maradványok kedvezőtlen hatást gyakorolnak az emberi egészségre és a környezetre;

Tudás és innováció

31. elismeri, hogy az uniós szakpolitikai keret lehetővé tette kevésbé széttagolt vízügyi adatok gyűjtését és a hatékonyabb nyomon követést; ugyanakkor megjegyzi, hogy nem állnak rendelkezésre megbízható adatok a vízmennyiségről, például a kinyerést és a szivárgást illetően; felhívja a figyelmet a statisztikai információk javításán, az adatgyűjtő állomások és az európai vízügyi információs rendszer használatán és a vízkészletek állapotának a globális környezetvédelmi és biztonsági megfigyelés keretében történő ellenőrzésén alapuló jobb adatkezelésben rejlő lehetőségre, valamint a gazdasági tevékenységből adódóan e rendszerekre nehezedő nyomásra; felhívja a Bizottságot, hogy az Európai Környezetvédelmi Ügynökséggel együttműködésben dolgozzon ki új, megbízható mutatókat a vízelszámoláshoz; hangsúlyozza, hogy a tudásbázisnak integrálnia kell a „környezeti áramlások” fogalmát, és figyelembe kell vennie a víz által támogatott ökoszisztéma-szolgáltatásokat, továbbá az éghajlat, a területek és a felszín alatti vízforrások között a vízkörforgás révén kialakult kapcsolatokat;
32. hangsúlyozza, hogy az Unióban és a szomszédos országokban a Horizont 2020 programnak a vízkészletekkel és vízi környezettel való jobb, fenntartható gazdálkodásra vonatkozó különleges célkitűzéseire és tevékenységeire kell összpontosítani; véleménye szerint az Unió kutatási politikájának választ kell adnia a mezőgazdasági, az épületekkel kapcsolatos, az ipari és a háztartási vízgazdálkodással és a hatékony vízfelhasználásra irányuló törekvésekkel kapcsolatos, egyre erősödő kihívásokra; e tekintetben más térségek számára példaként említi a Balti-tengerre irányuló BONUS programot;
33. úgy véli, hogy fontos elősegíteni a vízzel kapcsolatos kutatást és innovációt, valamint hogy ezen a területen ösztönözni kell az európai klaszterek fejlődését; felhívja a Bizottságot, a tagállamokat és más lényeges érdekelt feleket, hogy támogassák a vízügyi európai innovációs partnerséget a világszinten élen járó kutatási és innovációs törekvések összefogásának hatékony eszközeként, és szüntessék meg a tudás, az elérhető legjobb technikák és a technológiai áttörések gyors piacra jutásának és elterjedésének útjában álló akadályokat, valamint hogy segítsék elő a vízügyi technológiák belső piacának létrejöttét; hangsúlyozza, hogy az ökoinnováció jelentős szerepet töltsön be a vízkészletek, valamint a biológiai sokféleség és a kiegyensúlyozott ökoszisztémák megőrzésében; rámutat továbbá a zöld munkahelyek létesítésének, az innováció- és tudásalapú vízügyi politika kialakításának, valamint a jobb vízgazdálkodás és vízhatékonyság elérésének lehetőségére; felszólítja a Bizottságot, hogy mérje fel és számszerűsítse a vízzel kapcsolatos K+F ösztönzésére irányuló tevékenységeinek a foglalkoztatásra gyakorolt hatását;

A vízügyi szempontok általános érvényesítése

34. hangsúlyozza, hogy a vízügyi vonatkozású célkitűzéseket és a kulcsfontosságú vízhatékonysági célkitűzéseket tartalmazó erőforrás-hatékonysági menetrendet következetesebben és jobban be kell építeni az uniós, nemzeti, regionális és helyi szintű jogalkotásba; kéri, hogy az Európa 2020 stratégiához hasonló átfogó gazdaságirányítási politikák, valamint a közös agrárpolitikához és a kohéziós politikához hasonló közös uniós politikák kereteinek kialakítása során vegyék figyelembe a vízkészletekre gyakorolt hatások teljes körű értékelését annak elérése érdekében, hogy a rendelkezésre álló finanszírozást témák szerint a vízügyi kérdésekre összpontosítsák, a víz kérdésének pedig minden szakpolitikai területen általános

érvényt szerezzenek a vízminőség valamennyi európai régióban való javítása érdekében;

35. hangsúlyozza, hogy a kohéziós alapokkal kapcsolatos új uniós pénzügyi stratégiának az eddigieknél jobban figyelembe kell vennie a hidrotechnikai infrastrukturális beruházásokat;
36. megjegyzi, hogy a mezőgazdasági termelőkre vonatkozó normák már szigorúak és betartásukat is szigorúan ellenőrzik; kéri, hogy a meglévő kötelezettségek alapján a KAP-ban erősítsék meg az ökológiai feltételeltséget;

A víz és a gazdaság

37. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gondoskodjanak a „szennyező fizet” és a „felhasználó fizet” elv teljes körű alkalmazásáról olyan átlátható és hatékony, a vizet használó valamennyi ágazatban alkalmazott árképzési rendszerek révén, amelyek célja a vízügyi szolgáltatások költségeinek – többek között a környezetvédelmi és az erőforrásokkal kapcsolatos költségek – megtérülése, a vízügyi keretirányelvben foglaltak szerint; ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a vízdíjak megállapításakor figyelembe kell venni a szociális szempontokat, valamint a tiszta vizet emberi felhasználás céljára megfizethető áron kell rendelkezésre bocsátani; felszólítja továbbá a Bizottságot és a tagállamokat, hogy értékeljék és vizsgálják felül azokat a támogatásokat, amelyek károsan hatnak a vizekre, valamint dolgozzanak ki és vezessenek be további gazdasági eszközöket a környezetre káros tevékenységek csökkentése és a vízkészletek fenntarthatóbb felhasználásának ösztönzése érdekében; hangsúlyozza, hogy a víz árképzésének tükröznie kell a szennyvízkezelés környezeti hatását; megállapítja, hogy a válság és a közkiadások megnyirbálása a meglévő politikai szándék ellenére megnehezíti a helyi és regionális hatóságok számára a szürke víz kezelésére irányuló projektek finanszírozását, ezért felhívja a Bizottságot, hogy gondoskodjon a szennyvíztisztító telepek megfelelő finanszírozásáról; felszólítja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki stratégiát a vízfogyasztás, a vízszennyezés és a szennyvízkezelés során keletkező külső költségek internalizálására vonatkozóan;
38. úgy véli, hogy a másodlagos lakóhelyül szolgáló ingatlanok számára ugyanúgy rendelkezésre állnak a vízkészletek, mint az elsődleges lakóhelyül szolgáló ingatlanok esetében, ezért az előbbieknél minimum azonos mértékben hozzá kell járulniuk a rendszer finanszírozásához;
39. felkéri a tagállamokat, hogy éljenek a strukturális alapok, a Kohéziós Alap és a Vidékfejlesztési Alap nyújtotta lehetőségekkel, és a vízkészletek hatékonyabb felhasználása céljából fektessenek be a meglévő infrastruktúrák és technológiák fejlesztésébe vagy felújításába;
40. úgy véli, hogy a vízigény-gazdálkodás a vízhiány kezelésének kulcseleme, valamint kéri a vízigény-gazdálkodási tervek és a kínálati oldali intézkedések fontos kritériumokként való figyelembe vételét az EU strukturális és kohéziós alapjából a vízügyi ágazat, illetve az egyéb vízigényes tevékenységek számára nyújtott támogatások folyósításakor, továbbá felszólítja a tagállamokat, hogy a vízigényes gazdasági tevékenységek, például a tömegturizmus vagy bizonyos mezőgazdasági formák engedélyezésének feltételeként vízhasználatra vonatkozó fenntarthatósági vizsgálatokat írjanak elő;

41. felszólítja a Bizottságot, hogy a leginkább vízhiányos térségekben a kutatás-fejlesztés támogatása és a strukturális alapokból nyújtott támogatások révén ösztönözze a vállalkozásokat kisebb vízigényű felszerelések használatára;
42. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vezessenek be a vidéki lakosság szennyvízhálózatokhoz való hozzáféréseinek megkönnyítésére szolgáló adminisztratív eszközöket és pénzügyi forrásokat;
43. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy haladéktalanul fogadjanak el konkrét terveket a környezetre káros anyagok 2020-ig történő fokozatos kivonására vonatkozóan és a nemzeti reformprogramok keretében készítsenek jelentést az elért előrehaladásról;

A víz és a társadalom

44. arra sürgeti a Bizottságot, a tagállamokat és a regionális hatóságokat, hogy ösztönözzék az ágazatközi párbeszédet, valamint a különböző gazdasági szereplők és a polgárok közötti párbeszédet a vízzel kapcsolatos kérdésekben, valamint a hatóságok és a Petíciós Bizottság közötti párbeszédet, amikor ez utóbbi az európai polgárok vízügyi kérdésekben felmerülő aggályaival foglalkozik, továbbá segítsék elő a helyi közösségek és az érdekelt felek teljes körű és átlátható részvételét a vízpolitika kialakításának valamennyi szintjén; kiemeli a vízügy terén a hatékony többszintű kormányzás fontosságát, amely figyelembe veszi, hogy a természetes vízgyűjtő területeken integrált vízgazdálkodásra van szükség, továbbá szorgalmazza a bevált gyakorlatok cseréjét;
45. hangsúlyozza, hogy a vízgazdálkodási politika akkor hatékony, ha az erőforráshoz közel hajtják végre; kéri a Bizottságot, hogy vegye figyelembe a hátrányos természeti adottságokkal rendelkező térségeket, például a hegyvidéki területeket, a szigeteket vagy a legkülső területeket;
46. felszólítja a vízügyi kérdésekben való tájékozottság növelésére a lakosság körében, valamint a kérdés oktatásban való hangsúlyosabb szerepeltetésére, annak érdekében, hogy a fogyasztók, az egészségügyi ágazat szereplői, a szakpolitikák megalkotói és a döntéshozók jobban megérthessék a víz, az ökoszisztémák, a szennyvízelvezetés, a higiénia, az egészség, az élelmiszerbiztonság és a katasztrófák megelőzése közötti összefüggéseket; hangsúlyozza, hogy a regionális és helyi hatóságokra, valamint a civil társadalmi szervezetekre elsődleges szerep hárul a figyelemfelkeltő kampányokban és az oktatási tevékenységekben; hangsúlyozza, hogy e tudatosság-növelő programoknak valamennyi korosztályba tartozó polgárt meg kell szólítaniuk a létfontosságú közjavak részét képező víz jobb és hatékonyabb felhasználása érdekében;
47. hangsúlyozza, hogy a víz és a vízi ökoszisztémák gyakran átlépik a közigazgatási határokat, és ezért minden olyan intézkedést, amelynek célja ezek védelme és értékeinek megőrzése, következetesen és összehangoltan, lehetőleg az egész vízgyűjtő terület felett hatáskörrel és joghatósággal rendelkező illetékes hatóságoknak kell meghozniuk;
48. megismétli, hogy a vízügyi keretirányelv előírja a közös vízgyűjtő területtel rendelkező tagállamok közötti koordinációt, amennyiben a vízfelhasználás határokon

átnyúló hatásokkal járhat, és arra sürgeti az ilyen helyzetben lévő tagállamokat, hogy folytassanak rendszeres, határokon átnyúló párbeszédet és együttműködést annak érdekében, hogy az elsőbbségi anyagokkal, az elsőbbségi veszélyes anyagokkal és a tápanyagokkal való szennyeződés vonatkozásában támogassák a vízügyi keretirányelv végrehajtását;

49. megállapítja, hogy a fürdővízminőség kihat az idegenforgalomra; kéri, hogy a „kékszázló” rendszert az összes európai fürdőhelyre – a folyókra, a természetes és mesterséges tavakra is – terjesszék ki;
50. hangsúlyozza, hogy a fenntartható idegenforgalom fogalmába a vízkészletek megóvása is beletartozik; kéri, hogy az idegenforgalmi szakemberek körében tartsanak a víztakarékossággal és a fenntartható vízhasználattal kapcsolatos képzéseket, különösen a part menti és a termálvízzel rendelkező térségekben;
51. hangsúlyozza az épületekben és a közterületeken a jó ivóvízrendszerek bevezetésének fontosságát, ami elősegíti a palackozott víz iránti igény csökkenését;
52. megjegyzi továbbá, hogy a Petíciós Bizottsághoz 1988 óta benyújtott környezetvédelmi tárgyú panaszokkal kapcsolatos petíciók közül 601 (166 Spanyolországból, 129 az Egyesült Királyságból, 97 Németországból, 60 Olaszországból, 55 Franciaországból, 34 Görögországból, 16 Hollandiából, 16 Portugáliából, 12 Írországból, 4 Lengyelországból, 4 Romániából, 3 Finnországból, 2 Bulgáriából, 2 Magyarországról és 1 Szlovéniából) petíció (ezek olykor több aláírást is tartalmaztak, lásd a 0784/2007. számú petíciót, amelyet 2036-an írtak alá) vonatkozott a tagállamokban a víz minőségére és mennyiségére; elismeri, hogy ezek a petíciók is azt igazolják, hogy a víz kérdése meglehetősen súlyos problémát jelent az európai uniós polgárok számára;
53. megjegyzi, hogy egy 2012. márciusi Eurobarométer-felmérés szerint az európaiak 68%-a úgy véli, hogy a víz mennyiségéhez és minőségéhez fűződő problémák súlyosak, 80%-uk úgy vélekedik, hogy a vegyi szennyezés veszélyt jelent a vízi környezetre nézve, 62%-uk érzi úgy, hogy nem kellően tájékozottak országukban a felszín alatti vizeket, a tavakat, a folyókat és a part menti vizeket érintő problémákkal kapcsolatban, 67%-uk úgy gondolja, hogy a vízügyi problémák kezelésének leghatékonyabb módja a problémákkal kapcsolatos figyelemfelkeltés lenne, 73%-uk pedig azon a véleményen van, hogy az EU-nak további intézkedéseket kell javasolnia az európai vízügyi problémák kezelésére;

A víz és a világ

54. üdvözli az Egyesült Nemzetek biztonságos ivóvízhez való fenntartható hozzáférésre vonatkozó millenniumi fejlesztési céljának korai elérését; felhívja a Bizottságot, a tagállamokat és valamennyi szinten a megfelelő hatóságokat, hogy erősítsék meg az alapvető higiéniai feltételekre vonatkozó millenniumi fejlesztési cél elérésében való aktív szerepvállalásra irányuló kötelezettségvállalásukat, és vegyék figyelembe a fenntartható fejlődésről szóló Rio+20 konferencia vonatkozó megállapításait, hogy ily módon biztosítani lehessen az ivóvízhez és az alapvető higiéniai feltételekhez való hozzáférést mint alapvető emberi jogot, amely nélkülözhetetlen a megfelelő életszínvonalhoz, az ENSZ-közgyűlés 2010-ben elfogadott határozatában foglaltak szerint;

55. üdvözlí az Európai Uniónak a Marseille-ben, 2012. március 12. és 17. között megrendezett VI. Víz Világfórumon való aktív részvételét; felhívja az Európai Uniót, hogy továbbra is maradjon elkötelezett a vízhez való hozzáférés világszintű javítása iránt, különös tekintettel a 2015-ben Dél-Koreában megrendezendő VII. Víz Világfórumra;
56. rámutat, hogy az EU rendkívül nagy vízügyi tapasztalattal rendelkezik, amelyet a gyakorlatban is hasznosítani kellene az alapvető higiéniai feltételekre vonatkozó millenniumi fejlesztési cél és az egyéb, vízzel kapcsolatos fenntartható fejlesztési célok elérése érdekében; felszólítja a Bizottságot, hogy hívja fel a figyelmet a harmadik országokban az összegyűjtött esővíz hasznosítása és a szennyvíz többszörös újrahasznosítása terén alkalmazott bevált gyakorlatokra, melyek a – különösen szárazságok idején fellépő – vízhiány leküzdését segítik; szorgalmazza a vízkészletek felhasználása terén technológiailag élenjáró harmadik országokkal e területeken folytatott együttműködés elmélyítését;
57. úgy véli, hogy a nemzetközi törekvések fokozására van szükség ahhoz, hogy az integrált vízkészlet-gazdálkodás és az erőforrás-hatékonyság javítása révén elérhetővé váljon a fenntartható vízhasználat;
58. ösztönzi a helyi hatóságokat és más illetékes szerveket, hogy a felhasználótól a vízellátási és szennyvízelvezetési szolgáltatásokért beszedett díjak egy részét fordítsák decentralizált együttműködési intézkedésekre; felhívja továbbá a figyelmet a néhány tagállamban bevezetett „1% szolidaritás a vízért” elvre, követendő és végrehajtandó példaként;
59. az Európai Unió nevében felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy csatlakozzanak az Egyesült Nemzetek nemzetközi vízfolyásokról szóló 1997. évi egyezményéhez, továbbá segítsék elő a határokat átlépő vízfolyások és nemzetközi tavak védelméről és használatáról szóló, ezen eszköz hatókörének az ENSZ-EGB országain túlra való kiterjesztését lehetővé tevő 1992. évi Helsinkii Egyezmény módosításainak hatálybalépését is, valamint ösztönözzék a vízről és az egészségről szóló 1992. évi helsinkii jegyzőkönyv szélesebb körű megerősítését az országon belüli és határokon átnyúló vízgyűjtő területek összehangolt és helyes vízgazdálkodásának elősegítése érdekében;
- ◦ ◦
60. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.